

TALE

21. april 2010

J.nr. 2010-0006779

1. kt./ACH

Beskæftigelsesministerens tale ved samråd i Arbejdsmarkedsudvalget - Samrådsspørgsmål AS, AT og AU om medarbejdende ægtefællers mulighed for dagpenge, efterløn mv., herunder krav om dokumentation

Samrådsspørgsmål AS

Ministeren bedes redegøre for de regler vedrørende mindre virksomheder drevet af ægtefæller, der omhandler retten til dagpenge, efterløn mv. i tilfælde, hvor den ene ægtefælle udtræder af virksomheden (fyres), herunder kravene til dokumentation og kravene til fysisk adskillelse af virksomhed og hjem.

Samrådsspørgsmål AT

Finder ministeren, at reglerne vedrørende mindre virksomheder drevet af ægtefæller fungerer efter hensigten for så vidt angår mulighederne for at kunne modtage dagpenge m.v., og er det efter ministerens opfattelse rimeligt, at ægtefæller ofte er nødt til at lade sig skille eller afhænde virksomheden på grund af reglerne på området? Vil ministeren i forlængelse heraf sikre bedre råd og vejledning til denne gruppe af erhvervsdrivende?

Samrådsspørgsmål AU

Hvordan vil ministeren sikre, at sagsbehandlingen ved klageinstanser bliver enklere og sagsbehandlingstiden kortere til gavn for de berørte personer?

Samrådstale:

Jeg vil starte med at skitsere hovedlinjerne i reglerne for medarbejdende ægtefællers mulighed for dagpenge.

Det er sådan, at medarbejdende ægtefæller altid bliver betragtet som selvstændige, hvis der er under 20 ansatte i virksomheden.

Baggrunden herfor er, at i mindre og mellemstore virksomheder har ægtefællen – på grund af ægteskabet – ofte en tæt tilknytning til virksomheden. Ægtefællerne ligestilles, fordi de bor og arbejder sammen og vurderes at være lige interesserede i virksomheden.

Hovedreglen er derfor, at medarbejdende ægtefæller, ligesom andre selvstændige, kan få dagpenge, når virksomheden er solgt eller lukket.

Men der er imidlertid lavet en række undtagelser for medarbejdende ægtefæller – for at sikre dem dagpenge, hvis de træder ud af en virksomhed, som ægtefællen viderefører.

De såkaldte 'udtrædelsesmuligheder' har dét til fælles, at den medarbejdende ægtefælle kan få ret til dagpenge ved at dokumentere, at pågældende ikke længere arbejder i ægtefælless virksomhed. Det kan fx ske ved, at den medarbejdende ægtefælle har fået andet arbejde, opgaverne er bortfaldet eller overtaget af anden arbejdskraft mv.

Intentionen bag reglerne er at finde en rimelig balance mellem den medarbejdende ægtefælles ønske om udtræden og de bagved liggende hensyn til kontrol og risikoen for, at dagpengesystemet bruges som indirekte erhvervsstøtte. Samtidig må reglerne naturligvis ikke afskære denne gruppe fra dagpenge, som de har krav på.

Jeg vil ikke sidde her og læse reglerne op for de forskellige udtrædelsesmuligheder og dokumentationskravene - det vil blive lidt omfattende.

Som supplement til mit mundtlige svar har jeg derfor fået udarbejdet et notat, hvor der mere detaljeret er redegjort for reglerne, alle udtrædelsesmulighederne og kravene til dokumentation. I har alle fået udleveret dette notat.

Jeg vil også benytte lejligheden til at gøre opmærksom på det afbureaukratiseringsinitiativ, som jeg netop har igangsat under overskriften 'Væk med bøvlet'. Formålet er at se reglerne for beskæftigelsesindsatsen efter i sømmene. Derfor - hvis I har nogle konkrete forslag til forenklinger - vil jeg foreslå, at I sender dem til den elektroniske postkasse, som jeg lige har åbnet på webadressen www.vækmedbøvletinger.dk.

Med denne opfordring videregivet, vil jeg gå videre til at besvare samrådsspørgsmål AT

----O----

Generelt mener jeg, at reglerne om ægtefælleudtræden må betegnes som relativt lempelige i relation til de bagvedliggende hensyn til kontrol og risikoen for usynlig erhvervsstøtte.

For at få et billede af situationen, har jeg på forespørgsel til Arbejdsdirektoratet fået oplyst, at der i årene 2007, 2008 og 2009 har været henholdsvis 19, 25 og 43 klagesager, der vedrører ægtefælleudtræden. Arbejdsdirektoratet har i henholdsvis 2, 4 og 7 af disse sager omgjort a-kassens afgørelse.

I årene 2007, 2008 og 2009 har der således reelt været henholdsvis 17, 21 og 36 medarbejdende ægtefæller, som ikke har kunnet få dagpenge efter at have klaget over a-kassens afgørelse.

Antallet af sager, hvor ægtefæller har ladet sig skille for at kunne få dagpenge, kendes ikke. Det er dog ikke indtrykket,

at denne mulighed for udtræden benyttes, uden at ægtefællerne reelt har haft et privat ønske om separation/skilsmissе.

Med hensyn til råd og vejledning om reglerne, er det min opfattelse, at a-kasserne gør en stor indsats for at informere deres medlemmer – både i deres medlemsblade, og hvis medlemmerne selv henvender sig.

A-kasserne kan imidlertid kun informere generelt, indtil den enkelte person selv giver anledning til konkret vejledning.

Det kan bl.a. betyde, at et medlem, som fx er startet som lønmodtager i en virksomhed og senere indgår ægteskab med ejeren af virksomheden, først bliver opmærksom på, at pågældende er omfattet af reglerne om ophør med selvstændig virksomhed, når personen ansøger om dagpenge.

----O----

I forhold til spørgsmål AU, så kan jeg oplyse, at jeg for en måneds tid siden blev jeg gjort opmærksom på, at sagsbehandlingstiden i en konkret sag var meget lang. Jeg rettede derfor henvendelse til Arbejdsdirektoratet, som undersøgte, hvor lang sagsbehandlingstiden er i sager vedrørende udbetaling af dagpenge til personer, der har drevet selvstændig virksomhed.

Undersøgelsen viste, at sagsbehandlingstiden i 2009 lå på et gennemsnit på godt 6 uger i Arbejdsdirektoratet og 9½ måneder i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg.

Hvad angår den del af klagesystemet, der hører under mit ressort, nemlig Arbejdsdirektoratet, mener jeg, at en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på godt 6 uger er acceptabel set i lyset af, at sagerne ofte er både meget omfattende og komplekse.

Med hensyn til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, så hører dette under socialministeren. Jeg har imidlertid underrettet socialministeren om resultatet af undersøgelsen ved brev af 22. marts 2010. I den forbindelse udtrykte jeg også min forvisning om, at socialministeren er enig med mig i, at der skal gøres alt for, at sagsbehandlingstiden holdes så kort som mulig.